REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și invoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 226. Brașov, Sâmbătă 13 (26) Octomvrie 1907.

Independiștii disidenți.

Mulți dintre cetitorii noștri își vor aduce aminte, că încă în anul trecut bătrânul conducător independist Mocsary a pledat într'unul din ziarele partidului pentru ca să se formeze un partid opozițional independist care să apere, fără de nici o considerare la motive de oportunitate de care trebue să țină samă cei dela guvern, principiile independiste și dela 48 în toată curățenia lor. Cât de mic să fie acest grup, adause Mocsary, el totuși va avea un rol însemnat și folositor cauzei independenței.

Se pare că dorința aceasta a președintelui partidului independist de odinioară este pe cale de a se realiza. După publicarea faimoasei învoeli economice cu guvernul austriac, care conține și fatala urcare a cvotei ungare, au ieșit din partidul independist până acuma cinci deputați independiști și se pregătesc să iasă și alții. Eată sâmburele pentru incriparea unei opozițiuni compusă din independiști, conduși de spiritul de „curuți“ veritabili, cari nu vreau să audă de o urcare a cvotei și bagă vină guvernului Wekerle, că s'a învoit la așa ceva și că nu a pretins deja acuma înființarea băncii ungare independente. Ziarul, care a agitat și agită mai mult chestiunea formării unui partid opozițional de nuanță independistă, spune, că „lucruri mari plutesc în aer“, că afară de cei ce au anunțat ieșirea lor din partidul independist, ar fi încă vr'o douăzeci de deputați, cari și-au scris deja scrisorile prin cari vor să facă cunoscut președintelui Kossuth exodul lor, dar așteaptă „până ce le va veni rândul“.

Ce se va adeveri de aici vom vedea. Cei 5 disidenți sunt de ajuns spre a iniția deocamdată acțiunea opozițională în înțelesul lui Mocsary.

Până azi știm bine că n'a existat în camera ungară altă opozițiune, afară de ceea ce au făcut'o guvernului naționaliștii. De acum încolo va fi pe lângă aceasta și opoziția independiștilor unguri radicali și estremi. Astăzi e încă mic și neînsemnat grupul acestora, dar, după cum e dispoziția între alegătorii unguri din provincie, el poate să crească și să se întărească.

Se naște întrebarea dacă ivirea pe scenă a unui grup opozițional maghiar în cameră ar aduce vr'un avantagiu opoziției naționaliste, ori nu? Noi credem, că clubul naționalist nu ar pierde, ci situațiunea lui ar deveni cu ceva mai favorabilă în cazul acesta, deși nu încape îndoială, că independiștii opoziționali nu vor fi cu nimic mai altfel în punctul șovinismului intolerant, decât cei din majoritatea guvernamentală.

Totuși nu este eschis, ba e probabil, că independiștii radicali, dacă nu altfel, pentru decorul opoziției lor, se vor întâlni cu opoziția naționalistă în apărarea unor principii liberale, pe cari soții lor de când sunt la guvern le-au compromis prin veleitățile reacționare, ce le-au dat pe față; și aceasta mai cu seamă pe terenul reformelor sociale și poate și a votului universal.

Până astăzi persoana șefului partidului, Francisc Kossuth, a avut un rol de căpetenie în a influința și mulcomi pe membrii partidului. Odată făcut însă începutul cu disidența, se vor obicinui încet-încet malcontenții a nu mai ținea seamă de vorbele și sfaturile lui Kossuth și a conzidera acțiunea lui dela guvern, ca prejudițioasă intereselor „națiunei“ și ale țării. Deja au început să declare de trădare pactul încheiat cu guvernul austriac.

Urcarea cvotei a fost impusă de situațiune, întrucât fără de ea nu puteau ajunge ambele guverne nicidecum la o învoială. Astăzi ea a devenit fatală pentru Kossuth și ai săi, deoarece este mijlocul cel mai bun de a ațâța massele alegătorilor maghiari în contra guvernului.

Mari silințe își dă Hollo în „Magyarorszag“ spre a deturna atențiunea dela chestiunea cvotei prin aceea, că stăruie de a se respinge comuniunea băncei și a se pronunța hotărât pentru banca independentă ungară, dând să se 'nțeleagă că în cazul acesta se poate primi pactul așa cum a fost încheiat de guvern cu cvota urcată cu tot. Intransigenții se acață într'aceea ca scaiul de cvotă și declară că în ori-ce caz vor fi contra urcărei ei.

Cvota însă cu toate astea va remânea urcată și, ce e mai mult, ea va fi votată de majoritate.

Clubul naționalist a ținut Joi ședință hotărând să ia parte bună la discuția asupra indemnității și garanțiilor constituționale. Desminte știrea despre ieșirea din comisii, însă va mai desbate asupra chestiei în ședința de Luni, la care organul oficios roagă stăruitor să se prezinte membri clubului.

Dreptul de întrunire și asociare, a cerut deputatul Cor. Brediceanu, în comisia administrației, să fie codificat, ca cea mai necesară garanță constituțională, ori cel puțin conflictele în astfel de chestii să fie puse asemenea la competința judecătoriei administrative. Ministrul Andrassy respunse, că se pricep destul de bine pretorii.

Tot noi. Emődy S., unul dintre cei mai tari în partidul andrassyst, aproape un jumătate de ceas a zugrăvit alegătorilor săi marea primejdie, ce va coborî asupra statului pe urma alianței socialiștilor cu naționalitățile!

De-acuma-i sigur. Andrássy face sufragiul universal!!!

Secularizația. Miercuri s'a deschis adunarea generală a confesiunei augustine, prin inspectorul general al ei baronul Desideriu Pronay. Acesta, în cuvântarea de deschidere, vorbise în contra curentului care cere secularizarea bunurilor catolice, stârnind mișcare și contraziceri. Il numise pornire anarchistă, ce va da prilej la prigoniri religionare.

In acea adunare destul de agitată, procurorul general a prezintat un memorand către guvern, cu aluzii sarcastice la tendințele clericale-reacționare ale guvernului.

Din Austria. In ședința de Miercuri a Reichsrath-ului, Lueger a cetit o adresă către toate partidele prin care le roagă stăruitor tă-și revoace propunerile de urgență. Este un interes capital pentru țară, ca proiectele compromisului să treacă pe cale parlamentară, și cât mai curând, iar nu pe baza urgisitului § 14 din constituție.

Cuvintele sale au avut mare efect. Astfel proiectele cu privire la pact vor fi puse la ordinea zilei în zilele mai de aproape.

Clubul român va vota pentru pact. Oratorul clubului va fi baronul Hormuzaki.

In cursul ședinței de eri socialdemocrații voiau să ia la bătae pe dep. Sternberg, pentru că acesta făcea glume proaste cu caricatura unui deputat socialist.

In comisia de imunitate Prazec a vorbit în limba cehă. Membrii germani amenință să iasă din comisie dacă se va mai repeta asta.

Corespondență din Budapesta.

(Ședințele parlamentului. — Proiectul pentru impozite. — Croații. — Partidul kossuthist. — O impresie ciudată. — Kossuth bolnav.)

— 24 Octomvre 1907.

Intâiu ceva dela ședința de Marți a Camerei.

Ziua aceasta a fost a lui *Wekerle*. Expozeul budgetului este pentru el un plăcut prilej, de a brila și de a pune în uimire cu o memorie estraordinară. Toată sumedenia de cifre ce se cuprind într'un budget, le spune din memorie, și le spune complete. O singură dată nu cetește din însemnări.

O gură rea îl aseamănă cu jongleurul care ține încordată atenția publicului, ușurând munca pungașului în asta vreme. In adevăr, dela început până la capăt n'a făcut altceva, decât a înșirat urcări și urcări de cheltueli, și totuși, când a sfârșit, a fost viu aplaudat și felicitat. Par' că uitaseră toți de mâhnirea lor și de bănuiala lor, că acest isteț om îi duce cu siguranță, și dinadins, la peire — prin compromitere, devalvare.

In cadrul budgetului a prezentat și reforma impozitelor.

Nu trebue să-i bagatelizăm aceasta operă. E vorba doar de uriașe osteneli, de *reforma unui întreg sistem de impozite*, cu toate neajunsurile lui, mai bun decât cel vechiu. Are două înoiri de mare însemnătate: *darea progresivă* și *minimul neîmpovărat* de 600 cor. I-se poate aduce numai învinuirea că-s incomplete aceste principii. Numai darea de venit — de altfel cea mai însemnată — este progresivă și nu stabilește un minim liber și pentru imobile, pentru pământ. Iar progresia e tot mai mică cu ridicarea sumei, în loc să fie tot mai mare!!

Părțile mai însemnate ale noului sistem sunt:

Darea de pământ o scade la 20% de la 25·5%.

Darea de venit dela 10% la 5%. După ocupații intelectuale însă numai 4%.

Se sistează darea de persoană după familii.

Darea după interese și rentă se scade la 5% de la 10%.

Darea după casă va fi specificată în 3 clase, 15%, 11%, 9% în loc de cele 15% de până acum.

Ceva nou: *darea de imobile se va socoti îndoit acelora*, cari petrec mai mult de 4 luni în afară de granițe.

S'a îngrijit apoi guvernul, ca acele comune, cari au o dare suplimentară insuportabilă, să fie ajutate din partea statului.

Cu noul sistem, spune guvernul, erarul va avea incassări cu 20 milioane mai puțin decât în trecut, — însă asta nu trebue să i-o credem. Așteptăm deocamdată proiectul pentru darea de consumație.

Pozițiile mai însemnate din budget, sunt cunoscute. Inmulțire de jandarmi, de finanți, de polițiști și de inspectori școlari. Nu va fi cunoscută interesanta întrerupere a unui deputat (paremi-se Farago) când Wekerle își lăuda jandarmii: »*Cea mai bună instituție*!«

La începutul vorbirei sale Wekerle a făcut o aluzie la fapte petrecute recent, care e și o mărturisire prețioasă, »care vom înțelege glasul strident al evoluției, care întoarce pe căi cu totul nou progresul omenimei, clădind bazele puterei pe desvoltarea economică, și pe consolidarea naturală a societății...« Se gândea la compromis, și le amintea să nu facă politică de paradă cu drepturile publice, ci să caute interesele reale ale țerii.

A fost aplaudat și când declarase că de acum orice ridicare de salare este imposibilă.

*

In viața cluburilor politice puțină schimbare. Kossuthiștii se iau pe seamă, că orice declarație în chestia băncii naționale numai desavuază guvernul, care a făcut deja declarație solemnă, în înțelegere cu guvernul austriac, spunând că aceasta chestie rămâne deschisă. In adevăr, o nouă și alta declarație, făcută de majoritate ar produce numai criză în guvern.

Se fac combinații multe pe tema *Wekerle* și *Polonyi*. In cursul ședinței de azi acest din urmă a fost *invitat* de premier la o convorbire lungă asupra situației generale. Polonyi, se zice, a propus, ca să se facă chestie de partid din votarea pactului.

Disidenții sporesc încet. Au mai ieșit Pilisy, deputatul cercului sătmărean, Crașeu, și are de gând să iasă V. Toroczkay — cel din urmă, se speră. O faimă spune despre un manifest ce ar avea în lucrare disidenții.

Spiritul general e tot mai pașnic. Totul atârnă ce svonuri și ce noui argumentări vor fi puse în circulație. Trăind în atmosfera asta, ai însă o impresie ciudată. Nimic nu se face pe față, tot numai în *conferențe secrete*, nici o acțiune mai generală, *nici o conferență comună a coaliției*, cum se putea aștepta pentru orientarea opiniei publice, și nici o opintire din partea marilor matadori, cum se spunea *In adevăr ca și cum guvernului i-ar fi pe plac aceste încurcături*, ca și cum ar lua bucuros aceasta pedeapsă meritată, — ori *vrea prin aceste să stoarcă noi concesii de la Regele: lămândarea sufragiului universal*?

Astăzi, partidul kossuthist a ținut iarăși conferință, despre care nu se știe nimic.

*

In ședința de Miercuri, *Croații* au fost realeși în comisii, și D. Popovici în postul de notar. Și-au dat însă iarăși cu toții dimisia, fiindcă în comisia financiară tot Drobeczky a fost ales iar nu candidatul Croaților. N'au de lucru oamenii și se joacă.

Discuția asupra proiectelor cu privire la pact va dăinui vre-o 3 săptămâni, se socotește.

Din o sumedemie de *interpelații* ce s'au rostit astăzi, a lui *Markos* — în contra învățăturilor neraționale, necredincioase și imorale (?) ale celebrului profesor *Pikler*,—se distinge prin frazele și tonul caracteristic marilor patrioți: «In grădinița cu flori să nu lași, porci! Pentru boala de unghii și de gură avem mijloace de profilaxie — închiderea graniței — pentru abuzurile unui profesor să nu avem?»

Bozoky a mai interpelat în chestia lui D. Popovici, care ci-că nu știe destul ungurește, ca să poată fi notar. Să lase locul — și leafa — altuia.

Astăzi *Fr. Kossuth* n'a mai venit la ședință. E bolnav. Ii vine reuma bietului totdeauna, când se ridică norii de toamnă a problemelor grele!

La Haga.

— Sfârşit de conferenţă. —

Conferenţa dela Haga, care a provocat atâta emoţie, atâta curiositate, la început, se sfârşi în mijlocul unei indiferenţe ironice. Tristă soarte pentru o adunare de diplomaţi, de jurisconsulţi, de oameni politici, de militari şi de marinari, cari se strânseră din toate părţile globului şi costară foarte mult pe statele lor respective.

Despre resultatele lucrărilor lor abia de putem vorbi. Trei mari probleme, cari puteau, cu drept cuvânt, să preocupe omenirea, erau puse: mărginirea înarmărilor, inviolabilitatea proprietăţii private pe mare, arbitragiu obligătoriu. Nici una n'a fost rezolvată. Din potrivă s'a vorbit din belşug despre mine şi despre un şir de lucruri de a doua mână, cărora publicul le refusă cu încăpăţânare de a le purta vre-o grijă, şi publicul are dreptate. Câţiva oameni de drept, câţi-va profesori de universitate, strânşi fără sgomot, ar fi făcut tot atât, dacă nu mai mult.

Delegaţii, pe cari i-au trimis puterile la Haga, nu vor străluci deci mult prin misiunea lor, măcar că unii dintr'ânşii au desfăşurat silinţe foarte mari ca să împiedece jalnica nereuşită. Dar trebue să se spună cu totdinadinsul că conferenţele păcii seamănă punct cu punct cu vechile diete ale Poloniei: unanimitatea e necesară şi *liberum veto* al unuia poate să producă catastrofe. Aceea ce s'a şi întâmplat şi nici unul nu se îndoise de resultat, în afară de câţiva optimişti de profesie şi incorigibili.

Nu vreau să zic de loc, că trimişii extraordinari n'ar fi lucrat nimic. Acei ce poartă un nume mare în diplomaţie ori în politică au muncit cu încordare la tratate de jurisprudenţă; se vor fi strâns în adunări tainice fără număr, căznindu-se să descopere formule cari să aibă aerul de a revoluţiona lumea, fără ca cu toate acestea să aducă ceva nou. Comitete, subcomisiuni, comisiuni, s'au întrunit zilnic ca să descurce jurubiţa cea încurcată a reticenţelor, a rezervelor, a oposiţiilor. Dacă toate aceste deliberaţiuni n'au provocat decât reforme neînsemnate, apoi se esplică prin faptul, că delegaţii fură siliţi să lucreze. conform cu tendinţele guvernămintelor lor, iar conferinţa a fost stăpânită de cele câteva curente mari politice, cari determină împărţirile de puteri.

* * *

Şefii de misiune au căutat să nege, în toate convorbirile publice şi private, fiinţa acestor curente. Ea fu cu toate acestea incontestabilă. Nu printr'o simplă întâmplare Franţa şi Anglia, de o parte, Germania şi Austro-Ungaria, de alta şi-au asociat necontenit vederile lor şi voturile lor.

Opoziţia anglo-germană a fost trăsătura caracteristică a acestei de a doua conferenţi. Sunt puţine puncte asupra cărora să nu se fi învinuit. Asupra celor tei probleme fundamentale pe cari le-am arătat mai sus, ea fu aproape violentă. Şi, în realitate, învingătorul e Germania, fiindcă a împiedecat pe Regatul-unit de a face să biruiască aspiraţiile sale, şi să obţină un rezultat practic. Fără 'ndoială vecinicul surâs al dlui de Marschall, azi ambasador al Impăratului la Constantinopol, mâne candidat la toate funcţiunile înalte ale imperiului, se explică numai printr'o mare mulţumire de sine însusi, prin naţiunea sigură a victoriei repurtate. Dar sunt victorii pe cari nu trebue să le câştigi, când hrăneşti anumite ambiţii.

Dl Bourgeois, întâiul delegat fancez a fost marele optimist, marele împăciuitor. Sceptic din natură, îşi ascunde cu un talent rar acest scepticism înrădăcinat şi îl întoarce în putere convingătoare. Dl de Marschall a fost marele ironist. Trebue să-l auzi vorbind despre lucrările conferenţei, despre deşărtăciunea desbaterilor, despre pretenţiunile ortodoxice ale Sud-Americanilor. pe cari îi califică cu plăcere de negri. Cu câtă ingeniozitate îţi arată greutăţile, absurditatea sarcinii luate. Trebne să crezi peste asta că atitudinea sa a vizat de-a dreptul distrugerea autorităţii primului delegat francez, atitudine pe care a luat-o ca obligaţie imperioasă de a răsturna toate propunerile noastre? (franceze).

Se povesteşte în cercurile dela Haga, că tactica sa se schimbă în mod brusc a doua zi după apariţia amiralului Philibert la Casablanca. Mai mult politicos până atunci, el devine deodată agresiv. Influenţa delegatului Kriege, pangermanist, elev şi creatură a faimosului Holstein, luase locul aceluia a delegatului Zorn, mai binevoitor şi mai îngrijat de a nu-şi compromite patria.

A doua trăsătură distinctivă a acestei sesiuni va fi fost întinderea autorităţii diplomatice a Americei de Sud. Inţelegeţi bine: nu scriu *America*, măcar că Nordul ar fi voit să cârmuiască Sudul şi să vorbiască în numele său, ci scriu *America de Sud*. Republicele mari şi mici, strânse într'un bloc compact, au jucat un rol şi un rol efectiv. Un delegat rus şi nu dintre cei mai mici a spus vorba asta cu totul dreaptă: iată a şasea parte a lumii intrând în arenă. Ruy Barbosa şi Drago, între alţii, au uimit comitetele şi comisiunile prin adâncimea şi noutatea vederilor lor juridice şi cum ei ştiu franţuzeşte şi mai sunt hărăziţi şi cu un talent oratoric care nu se poate tăgădui, nu le-a fost greu să lase în al doilea plan pe Americanii Nordului, cari nu se aşteptau de fel la această soarte rea.

Infrângerea Uniunei este de altfel mai puţin grea decât aceia a Japoniei. Impărăţia lui Soare-răsare socotea că norocoasă, prin arme, faţă de Rusia, promotoare a Conferenţei, va cuceri încă o mare isbândă în vremea discuţiilor. Primul delegat al său, dl Tsousouki, elaborase o mulţime de proiecte, dar nici unul din acestea nu a fost primit. Cei din Nippon nu vorbesc limba noastră (franceză) de fel, şi e foarte păgubitor, să n'o cunoşti, în mediu diplomtic. Puteţi fi siguri că în sesiunea viitoare, 1915, delegaţii Mikado-ului — de mai este vreun Mikado — se vor exprima tot aşa de curat ca şi Talleyrand sau Hugues de Lionne însuşi.

(Va urma.)

Cronica din afară.

Un meeting al opoziţiei unite sârbeşti.— Opoziţia unită a hotărât să ţină la 27 Octomvrie un meeting pentru a protesta în comun contra amânărei Skupştinei.

Desminţire. — Poarta desminte categoric ştirile, după cari, trupele turceşti ar fi ocupat localităţile Dilman şi Unşu, unde ar fi instalat un caimacan şi unde s'ar fi comis excese. Ambasada persană n'a primit nici o încunoştiinţare în această privinţă.

Relaţiunile Angliei cu străinătatea.—Preşedintele consiliului de miniştri englez, d-l Campbell Bannermann, a ţinut un discurs alaltăieri la Dunferinline (Scoţia), în care a vorbit de relaţiunile Angliei cu străinătatea. Primul ministru a declarat că guvernul a intervenit în favoarea păcei, a legăturilor de prietenie între state şi a procedeelor de arbitragiu. Naţiunea engleză neagă că ar avea un gând de ostilitate sau de atacare contra vreunuia dintre vecinii săi. Vorbind de aranjamentul cu Rusia, primul ministru a spus, că încheerea acestui aranjament nu poate decât contribui la consolidarea păcei şi la întărirea sentimentelor de amiciţie.

STIRILE ZILEI.

— 12 Octomvrie v.

Starea sănătăţii Maj. Sale Monarchului. Din Schönbrunn sosesc pe zi ce merge ştiri tot mai favorabile. Noaptea spre Joi Maj. Sa a petrecut'o în linişte, fără a fi conturbat de tusă. Catarul deasemenea e în decreştere, iar apetitul bun. Maj. Sa face zilnic câte o preumblare de un ceas prin galeria castelului, care-i învioreazâ mult puterile.

Moartea fratelui Reginei Elisabeta. Prinţul Wilhelm Adolf-Maximilian-Carol, prinţ de Wied, fratele Reginei, s'a născut a Neuwied la 22 August 1845. Prinţul de Wied a fost membru moştenitor şi fost preşedinte al Camerei seniorilor din Prusia; doctor onorar în filosofie şi general de infanterie prusiană, în regimentul de grenadiri «Regina Augusta» şi de rezervă în regimentul 4 de grenadiri al gărzii. Defunctul se căsătorise la Wissenoer la 18 Iulie 1871, cu princesa Maria a Ţărilor-de-Jos, şi a avut cinci copii: Friederich-Wilhelm, Victor, Luiza şi Elisabeta. Prinţul Friedrich este născut la 27 Iunie 1872 şi e căsătorit cu Principesa Paulina de Würtenberg cu care are doi copii. După moartea tatălui său, Prinţul Friedrich devine şeful casei de Wied. Regina României nu mai are nici un alt frate sau soră.

Consiliul de miniştri român, întrunit Mercuri la ministerul de externe, a expediat Reginei, care se află deja în Neuwied, o telegramă de condoleanţe. Curtea regală va lua un doliu, care nu a fost fixat încă pentru cât timp.

Distincţiune. Drept recunoştinţă pentru servicii eminente prestate (In Anerkennung vorzüglicher Leistungen) a fost distins cu decret de laudă de către ministerul de răsboiu între alţi oficeri din armata comună şi simpaticul locotenent d-l *Silviu Puliţia*, adjutant al regimentului Nr. 50 staţionat în Braşov. Sincere felicitări!

Pensionare. Monitorul oficial din 18 Octomvrie n. a. c. Nr. 36 al armatei comune, publică pensionarea *la cererea proprie* cu 1-a Noemvrie a. c. a protopresbiterului campestru ces. şi reg. gr. cat. d-l *Demetriu Papp*, căruia din acest incident, împlinind 40 ani de serviciu, Maj. Sa i-a conferit ordul de cavaler Francisc Iosif.

Necrolog. In 21 Octomvrie a încetat din viaţă în Biertan *Ioan A. Avram* preot gr. or. în etate de 25 ani ai vieţii şi 2 ani ai fericitei sale căsătorii şi preoţii. Inmormântarea a avut loc în 23 Oct.

O descoperire a lui Edison. După ani de muncă şi de încercări felurite Edison vesteşte lumei că a ajuns în sfârşit a face un acumulator electric foarte uşor, dar a cărui capacitate e aproape nemărginită. De mult se tot vorbeşte că Edison e pe cale de a descoperi un acumulator, care să întreacă tot ce s'a văzut până acuma. Dar până acuma toate încercările atât ale lui Edison cât şi ale altor specialişti au dat greş înşelând nădejdiile puse în ele.

Dela 1880 s'au făcut necontenit stăruinţi a căpăta un acumulator bun pentru automobile. D-l Ritter e născocitorul acumulatorului, iar Planté e părintele lui cel adevărat. Faure la 1881 a expus un acumulator care părea că desleagă problema. Dar greutatea plumbului, din care se făceau acumulatoarele, a zădărnicit totul. Incercările cu alte metale n'au fost mai fericite. Cea mai însemnată perfecţionare în întrebuinţarea electricităţei, ar fi construirea unui acumalator foarte puţin greu, căci n'ar mai fi nevoie de sârme conducătoare scumpe şi cari cer multe cheltueli pentru instalare, fie deasupra pământului, fie dedesupt. Acum cinci ani a dat de ştire Edison c'a izbutit a face un acumulator de zinc, care fără a fi prea greu, poate înmagazina multă electricitate, dar experienţele au dat greş.

Răspuns lui Björnson va da Apponyi încurând. Caută numai — prilej potrivit, »fiind cam dificil a polemiza cu Björnson« — spunea către un ziarist.

Maghiarizarea este pentru mulţi matadori şi »visători idealişti« un mijloc de căpătuială şi de venite grase pentru muncă nimica. S'a dovedit asta şi la furtunoasa adunare generală din ăst an a D. M. K. E. Anume s'a aflat, că societatea asta ţine în internatul ei dela Seghedin numai 50—60 fii ai naţionalităţilor, pe când dela guvern capătă subvenţie pentru 500. Pe deasupra în alte internate taxa e de 28 cor. aci e de 40 cor. S'a mai constatat, că taxele ce plătesc 8333 membri se cheltuesc cu onorare, diurne de călătorie şi trebuinţe de cancelarii. Abia un sfert pentru scopuri culturale.

S'au iscat scene sgomotoase. Au strigat: »Nu maghiarizare ci bani Vă trebue« însă prezidentul a făcut imposibil ori ce control închizând adunarea.

Patriotismul lor. Primarul din Kiskunfelegyháza a fost amovat şi suspendat, pentru că împărţise numai la corteşii probaţi, — cu toate că unii n'aveau nici un purcel la casă — porcii de prăsilă ce-i trimisese ministrul de agricultură. Ministrul de interne n'a luat la cunoştinţă suspendarea, partizanii koşuthişti au făcut o nouă opintire, şi vrednicul primar a trecut numai (?) în penzie grasă.

Ispravă, care la noi e încă măruntă!

Cununie. Domnul *Vicenţiu Dâmboiu* comptabil şi d-şoara *Valeria D. Pop* îşi vor serba cununia lor religioasă Duminecă în 28 Octomvrie st. v. (10 Nov. n.) în biserica gr. cat. din Tohanul-vechiu.

Al 11-lea urs l'a împuşcat eri d-l Petru *Popovici* în pădurea dela Noua. Cei mulţi înainte!

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Renumite sentinţe şi cuvinte ale lui Napoleon.

(Fine).

(Impăratul aplecat peste harte când i s'a anunţat Bassano, Februarie 1814): «A d-ta eşti? Dar eu am în gând acuma ceva cu totul deosebit. Il bat pe Blücher pe hartă, el a înaintat pe şoseaua dela Montmirail; voiu porni şi mâne îl voi nimici.

*

Am găsit coroana Franciei în scurgătoare şi am pescuit'o cu ascuţişul sabiei mele.

*

Nu pot scrie bine, fiindcă cugetările mele şi mişcarea mânei se împiedecă una pe alta, ca două dispoziţii contrare. Cugetările aleargă mai tare, şi atunci: adio literelor! Eu pot numai dicta, şi aceasta e comod, este ca şi când te-ai amuza.

*

... După mii de ani omul va fi cu totul altceva, decât e astăzi. Ştiinţele vor fi atunci aşa de înaintate, încât se va descoperi poate mijlocul pentru viaţa vecinică. Chemia plantelor, chemia agronomică sunt încă în anii copilăriei. De câteva sute de ani am descoperit calităţi extraordinare ale corpurilor, pe cari a ni le explica nu ne ajung cunoştinţele noastre de astăzi: magnetul, electricitatea, galvanizmul. Câte descoperiri nu se vor face în mii de ani!

*

Dacă un om poate cugeta, o face, fiindcă natura lui e mai perfectă ca aceea a unui peşte. Dacă digestiunea mea e turburată, cuget altfel decât atunci când mă simt bine. Totul atârnă dela materie!

*

(Pe St. Helena): Pot să mă bage şi în lanţuri dacă le place aşa, dar să mă trateze cel puţin cu stima ce mi se cuvine.

Dacă mă deştept noaptea mă cuprinde câte odată groază ... când mă gândesc, ce am fost, şi ce sunt.

Acum, graţie nenorocirei mele, mă pot vedea şi gol cum sunt în adevăr.

Mi-e drag patul în care dorm, nu l'aşi schimba cu toate tronurile din lume. Ce schimbare! Eu, a căruia activitate n'avea sfârşit... trebue să i-au o deciziune dacă vreau să-mi deschid ochii. Câte odată dictam despre unele teme diferite la 4 sau 5 secretari deodată — atunci am fost încă Napoleon... acum vegetez, însă nu mai trăesc.

Fiecine, care venea în atingere cu Napolean s'afla într'o stare de însufleţire. Chiar pe când era prizonier încunjurat de păzitori şi de sentinele exercita asupra tuturor o influinţă fascinătoare. Francezii se cutremurau privindu-l, iar Englezii se apropiau de el cu cel mai profund respect. Chiar şi păzitorii săi erau fericiţi, dacă prindeau un cuvânt o privire dela acest detronat. Nimeni nu cuteza a-l trata ca pe semenul său.

Şi pe insula St. Helena Napoleon, „învinsul", a continuat numai cariera sa glorioasă. Puteau să-l chinuiască acolo, să-l omoare, dar nu-l puteau umili.

Există nenumărate caracterizări ale persoanei lui Napoleon; în nenumărate memorii sunt descrise calităţile şi obiceiurile lui, Doamna de Revansat scrie:

»Când se îmbracă, aruncă hainele, cari nu-i plac, pe podini, sau în foc... Când se încearcă câte odată să scrie nu scoate la iveală, decât o aglomerare de litere fără legătură şi necetibile... El era sau *mai mult* sau mai *puţin* ca un om... apreţia toate lucrurile numai din punctul de vedere al utilităţii nemijlocite«...

Napoleon ura scrisul, el aproape se desvăţase de a scrie. Numai să dicteze era în stare. In Longwood, se spune, a dictat într'una 14 ore; câte odată dicta o noapte întreagă. Puterea sa de muncă era extraordinară. Când a venit cu iuţeala vântului din Polonia la Paris, a conchiemat imediat conziliul de stat şi a luat prezidiul. Odată, la 2 ore din noapte, conzilierii nu mai puteau sta drept pe scaun de obosiţi ce erau. Napoleon nu vru să i-a în samă oboseala lor şi strigă: „*Allons Messieurs*. Reculegeţi-vă, sunt numai 2 oare, trebue să merităm banii, ce ni-i plăteşte naţiunea". Şi acest bărbat fu ţinut prizonier şase ani pe o inzulă solitară în mijlocul mării, dar şi acolo i se aşeză, ca şi de sine, purpurul pe umeri...

Röderer raportează despre Napoleon:

»El poate să lucre neîntrerupt optsprezece ore... n'am văzut nici odată obosindu-se spiritul său.... el a guvernat în trei ani mai mult decât regii în o sută de ani«.

Secretarul său particular descrie

Concertul Irene Streitenfels și Emmy Klein. Ni se comunică că artista pe vioară Irene Streitenfels (Salzburg) și pianista Emmy Klein (Viena) vor da un concert în ziua de 6 Noemvrie n., a. c., în Reduta orașului. Despre aceste două artiste aflăm următoarele amănunte: D-șoara Irene Streitenfels, născută în Sz.-Udvarhely, a absolvit academia reg. de muzică din München, a fost eleva a celebrului profesor Sevrik și a concertat cu mare succes în Viena, Berlin, Pruga, München, Triest. etc. D-șoara E. Klein, eleva profesorului Hugo Reinhold, a concertat în Viena în mai multe rânduri, dobândind mari succese. Bilete pentru aceste concerte se liberează începând cu ziua de 26 Oct., în librăria H. Zeidner.

Francmazonii maghiari au dat circulara pentru programul de acțiune în anul acesta, îndemnând membri la muncă intensivă pentru sufragiul universal, care nivelează inegalitățile societății.

Clerical și antimesit, prin urmare reacționar numește partidele naționaliste, un distins avocat din Losoncz, care trece la socialdemocrați dela koșuthiști.

Nu ne cunoaște.

S'a scumpit duelul. Scumpetea generală a început să se estindă și asupra — duelului. La întrunirea de Sâmbătă a medicilor din Târgul-Mureșului s'a stabilit onorarul pentru asistența medicală la un duel cu suma horendă de 100 cor. Din causa aceasta mare supărare intre duelgiii de profesie!

Moartea unei starițe de 100 ani. Din Câmpulung (România) se comunică că zilele acestea a încetat din viață starița mănăstirei Nămești în vârstă de aproape 100 ani. Defuncta era de mai bine de 40 ani stariță la acea mănăstire.

Patru aromâni asasinați de greci. Se anunță că patru aromâni au fost asasinați de greci și anume: unul la Magarevo în districtul Monastir și trei între Gewgeli și Lungunța, în vilaietul Salonicului.

Un tren atacat de bandiți. «Agenția Westnik» spune că un tren a fost atacat alaltăieri în stația Karacew de o bandă de tâlhari, care voia să prade pe casierul fabricelor Malzew, ce se afla în acel tren cu o sumă de 60.000 ruble aproximativ. Tâlharii au asvârlit sub tren o bombă care explodând a ucis pe casier și alte două persoane și a rănit 4 persoane ce însoțeau pe casier. Trupele urmăresc pe hoți, cari s'au făcut nevăzuți cu 40.000 ruble. S'au găsit în vagon 20.000 ruble cari n'au putut fi luate. Făcându-se perchizițiune în tren, s'au arestat 5 persoane suspecte și s'au mai arestat doi dintre tâlhari cari n'au putut fugi fiind răniți.

Aventurile unei contese. Ziarul »Goniec« din Varșovia publică următoarele amănunte asupra unei aventuri nedeslușite până acum, a contesei Zamoyska: Contesa adormise în cupeul în care călătoria singură și se deșteptă din somn în momentul când ușa vagonului se deschise și intrară înlăuntru doi indivizi. Contesa strigă: »Aici e oprită întrarea! Acesta-i cupeu pentru d-ne!« Cu toate acestea cei doi oameni nu se retraseră. Ei se apropiară și aruncară un tulpan peste capul contesei. Aceasta începu să se apere și răni cu foarfecele pe unul din atentatori. Probabil din rana aceasta provin urmele mici de sânge de pe podeala vagonului. Atentatorii isbutiră să lege pe contesă și o aruncară din cupeu. Contesa — după spusele ei, cari au foarte multă nevoie de a li-se stabili exactitatea — leșină. Când se deșteptă, se găsi într'o odaie întunecoasă, fără să știe cum a ajuns acolo. Atunci leșină din nou. Când își veni iarăși în fire, văzu intrând doi oameni. Cum ea nu se mai putea mișca de spaimă, aceștia o înfășurară într'o pânză, o puseră într'o căruță, o duseră pe câmpia de lângă Varșovia, unde o lăsară și apoi se depărtară. Intr'un târziu, contesa prinse puteri, astfel că se putu ridica și porni spre oraș. Pe drum întâlni o căruță. Căruțașul o luă și o duse la palatul tatălui ei. Istorisirea ziarului în chestie — zice »Die Zeit« — făcută pe baza spuselor contesei, care zace în pat cuprinsă de friguri — conține multe lucruri ce nu pot fi crezute. Toată afacerea e învăluită încă într'un întunerec misterios și trebue așteptat ca să se restabilească pe deplin contesa, pentru a se putea stabili adevărul. Contesa e bolnavă și acum de friguri și aiurează, astfel că nici procurorul nici judecătorul de instrucție, n'au putut fi lăsați la patu bolnavei, ca să-i ia interogatorul.

Societatea celor ce nu vreau să fie niciodată bolnavi. O societate »în contra boalelor« s'a înființat în Statele-Unite. Aderenții ei se angajează în mod formal după statute, *de a nu fi nici-odată bolnavi.* Cei ce au prea puțină energie și se bolnăvesc sunt pedepsiți cu amendă: »Acel membru al societății care se va bolnăvi și va sta în casă mai mult de 3 zile va fi supus pentru întâia oară la o amendă dela 1—10 dolari; a doua oară se va pronunța contra lui expulsiunea temporală, și a treia oară expulsiunea definitivă«. Incât pentru membrii, cari au marea slăbiciune de a lăsa să moară, ei sunt expulzați *de plano.*

Proprietarul cel nou al băilor din Buzias, Iacob Muschhong, a instalat acolo usine colosale de acid carbonic, cu scop de a folosi isvoarele cu acid carbonic din Buzias spre fabricarea de acid carbonic natural fluid pentru întreprinderi industriale. Aceasta instalație nu este asociată în cartel, de aceea să nu întârzie cei ce au trebuință de acid carbonic natural fluid, preparat pe cale chemică, a face comande de acuma de oarece nu este esclus ca mai târziu întreprinzătorul să nu fie în stare ale executa.

Exploatarea în regie a moșiilor statului român.

Sistemul exploatărei în regie a moșiilor statului, scrie „Voința Națională« început acum trei ani de ministerul domeniilor, a dat până acuma cele mai îmbucurătoare rezultate.

Moșiile sunt împărțite în loturi mici la țărani, cari le lucrează sub privigherea șefilor de ocoale silvice, și a celorlalți agenți ai statului.

In anul acesta în deosebi, cu toată recolta mijlocie și seceta ce a bântuit, țăranii și-au îndeplinit toate obligațiunile către stat, care a încasat sume mai mari decât în timpul când moșiile erau date la arendași.

D. Cerchez, șeful serviciului exploatării moșiilor din ministerul domeniilor, a trimis zilele acestea tuturor șefilor de ocoale din țară o circulară, în care le face cunoscut că tocmelile în bani, cari se practică pretutindeni, au dat cele mai bune rezultate, — iar țăranii s'au declarat foarte mulțumiți. Circulara cuprinde mai multe îndrumări pentru viitor. Pe cele mai multe moșii, locuitorii au fost obligați să cultive lucernă, — în raport cu numărul de hectare ce-l are fiecare.

Sămânța necesară locuitorilor va fi cumpărată, prin intermediul băncei sătești, locale dela fermele statului, sau în lipsă de bancă, banii se vor consemna. In orice caz semințele vor fi de bună calitate.

Locurile pentru grădinării de pe moșiile statului vor fi arendate numai la români, chiar când arenda oferită de aceștia va fi mai mică de cât aceea oferită de străini. Românii vor putea însă avea ca ajutor pe un străin.

Iată câteva date statistice asupra rezultatelor date, în cei trei ani, de când se cultivă moșii în regie:

In anul 1904—1905 s'au cultivat 14.363 hectare, cari au dat statului un venit de 215.596 lei; în anul 1905—1906, s'au cultivat 29.825 hectare, cu un venit de 303.664 lei, iar în 1906—1907 un număr de 32.894 hectare, cu un venit de 616.704 lei.

In anul viitor se speră că venitul statului va atinge țifra de un milion.

ULTIME STIRI.

Oradia-Mare, 25 Octomvrie. Mai mulți tineri cari urmează la Academia de Oradia-Mare au organizat eri o demenstrație în contra ministrului de culte Apponyi și clericalilor reacționari. Directorul Academiei apărând în mijlocul studenților și voind să le ție un discurs a fost primit cu strigăte ostile și silit să se refugieze în camera lui.

Budapesta, 25 Oct. Banffy a zis, că va ținea un discurs lung în contra pactului.

Budapesta, 25 Octomvrie. La comisia justițiară deputatul Vișontai a pus întrebarea: ce va fi cu punerea sub acuză a guvernului Fejervary. Reînvierea chestiei a făcut impresie penibilă și n'au știut decât să se ceară lui Visontai propuneri concrete.

Varșovia, 25 Octomvrie. Partidul socialist revoluționar și-a reluat activitatea, noaptea trecută s'au săvârșit 6 atentate. In toate 6 cazuri revoluționarii au dat sentințe de moarte. Două persoane au fost ucise și 2 grav rănite. Atentatorii au reușit să fugă.

Roma, 25 Oct. Mercuri la orele 9 jum. seara, în clipa când ministrul de finanțe Lacava se afla la Monteleone pe coasta de vest a Calabriei pentru a asista la inaugurarea unor noui clădiri ale comitetelor de ajutoare pentru Milano și Turin, Calabria s'a resimțit un puternic cutremur de pământ care a produs o panică indescriptibilă. Cutremurul a durat 7 secunde la Montepelone Regio și Geracesi și 9 secunde la Sinopoli. S'a simțit pretutindeni trei puternice zguduituri. La Geracesi s'a prăbușit turnul catedralei. La Sinopoli s'a dărâmat o clădire îngropând sub ea cinci persoane. Se crede că persoauele se află încă în viață. La Novolino, Palni și Arbore s'au simțit asemenea puternice zguduituri. Cutremurul a fost simțit și în Sicilia pe coasta de vest a insulei. Aparatele sisnografice au înregistrat un cutremur de gradul al cincilea și nu s'au liniștit decât după 24 de ore.

Roma, 25 Oct. știri din Calabria anunță că în satul Zoopestra au fost doi morți în catedrală. Regele a primit dimineață pe ministrul Giolitti, cari îi a dat amănunte asupra ultimelor știri privitoare la cutremurul din Calabria și al numărului victimelor. Pretutindeni trupele lucrează împreună cu inginerii pentru a scoate cadavrele. Consiliul de miniștrii a autorizat pe ministrul tesaurului să trimeată ajutoare victimelor. Cuvernul a decis în acelaș timp cu doi funcționari ai ministerului de interne să se ducă în Calabria la Reggio Calabria pentru a face cercetări.

Roma, 25 Octomvrie. După știrile primite de biuroul central cutremurul a fost resimțit la Dropea, Capul Spartiento, Monteleone, Reggio, Messina și în timpul nopței cutremure mai ușoare au fost resimțite la Mileto, Mineo și Tiriolo Catane, Orașul Ferruzzano este cu desăvârșire distrus. *Sânt 200 morți sub dărâmături.*

Roma, 25 Octomvrie. Guvernul a pus la dispoziția prefectului din Reggio Calabria suma de 100.000 lire și a decis ca trupe numeroase să plece acolo pentru a da ajutoare victimelor.

Reggio Calabria, 25 Octomvrie. La Feruzzano s'au scos de sub dărâmături alte 200 cadavre și 400 de răniți.

Bibliografie.

A apărut **„Călindarul Poporului“** pe 1908, (anul XXIII) cu cuprins bogat și felurit întocmit anume pentru trebuințele țăranului român. Prețul este 40 fil. și 5 fil. porto. Se poate procura dela administrația „Foii Poporului“, Sibiiu. Revânzătorilor să dă rabat cuvenit.

A apărut în institutul grafic Minerva **„Două neamuri“** de **Sandu Aldea** cu cuprinsu următor: Un arăudaș, Despărțire, La țară, Acasă, Tinerețe, Nepotul lui Mihalis, Seri de iarnă, Invrăjbiții, O afacere. La oaste, Alte învoieli, Singură, Seceta Pierzanie, Ogorul strămoșesc. Prețul 1 cor. 50 plus 20 bani porto. Se poate procură prin librăria A. Mureșianu.

---

cât de neobosit s'a pus pe muncă în Paris Napoleon, după bătălia dela Lipsca:

La 11 oare se culcă, dar se scoală deja la orele 3 și lucrează până ce se culcă iarăși; e timpul ca aceasta să înceteze, căci altfel trebue să sucombe, și eu înaintea lui«.

Mollier scrie:

»Pofta sa de a afla detailuri e nesațioasă. In fiecare resort el știe mai mult decât respectivul ministru și la fiecare secție cunoaște atâtea, ca respectivul funcționar«.

Rosebery scrie:

Lumea nu putea s'arunce o privire în interiorul lui: ceeace vedea era cu totul altfel, căci Napoleon făcea cel mai mare lux ce se putea uni cu poziția lui. El eșia tot în trăsură cu șase cai, având de amândouă părțile câte un curtean călare. Eticheta s'a păstrat în Longwood cât se poate de strict. Gourgand Bertrand, și Montholon trebuia să stea în picioare cu oarele în prezența împăratului, până ce nu mai puteau de osteniți. Medicul său Antommarchi trebuia să îmbrace totdeauna uniforma sa, când vizita pe pacient și trebuia asemenea să stea în picioare în prezența lui Napoleon. Nimenea nu intra în odaia împăratului fără poruncă. La prânz masa lui Napoleon era totdeauna garnisită cu tacâmuri de argint și de aur; servitorii erau îmbrăcați în livree verzi cusute cu aur... La masă rămânea un loc neocupat lângă Impăratul rezervat pentru Impărăteasa...

Despre colosala memorie a lui Napoleon scrie contele Ségur:

»Fuseiu însărcinat a inspecta și examina toate forturile litoralului de nord, și am trebuit să-i raportez despre rezultat. Atunci 'mi zise Napoleon: »Am cetit toate raporturile d-tale despre starea fortificațiilor, sunt corecte, dar dintre cele patru tunuri dela Ostende ai uitat două, și adecă pe șoseaua aceasta la spatele orașului«. Era așa și mă minunam și ciudeam, că față cu miile de tunuri răspândite pe întregul litoral ținu minte cele două«.

Eată ce scrie Daru:

»Napoleon mi-a dictat la 13 August 1805 planul întreg al campaniei contra Austriei. Ordinea și durata marșurilor, punctele de întâlnire sau de reunire a coloanelor, atacurile cu asalt și greșelile inimicului — toate aceste mi le-a dictat cu două luni mai înainte și într'o depărtare de două sute de miluri. Câmpurile de bătaie, viictoriile, ba zilele întrărei noastre în München și în Viena, el le-a prevăzut atunci tocmai așa, cum au corespuns mai târziu realitățiic«.

După moartea sa pe St. Helena, Napoleon își făcu iarăși întrarea sa în Franța — ca Impărat mort. Intr'o zi geroasă de Decemvrie regele Louis Philippe cu mare pompă, încunjurat de toți curtenii săi, aștepta sub cupola palatului invalizilor, rămășițele pământești ale marelui Corsican. In bubuitul tunurilor se deschiseră porțile. Un camerier apărù și strigă cu voce tare:

Impăratul!

Ca și electrizați se ridicară toți în picioare privind cu ochii ațântiți la intrare, ca și când ar fi așteptat pe Impăratul viu. Coștiugul apare, încunjurat de credincioșii, cari au acompaniat pe exilat la St. Helena. Toți se plecară cu venerațiune dinaintea coștiugului ce cuprindea corpul marelui împărat, pe care moartea părea că l'a reașezat în toate demnitățile sale. Se părea că coroana planează încă deasupra coștiugului, ba de-asupra capului celui reînviat, căruia majestatea i-a fost înăscută.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Convocare.

Domnii subscriitori de acţii la **înfiinţânda** cassă de economii **„BANCA POPORALĂ“**, societate pe acţii să invită prin aceasta la

Adunarea generală,

ce să va ţinea în **10 Novembre a. c. la 1 oară p. m. în Alsóárpás.**

Obiecte:

1. Deliberare în privinţa modificărei §. 30 din Statute.

Alsóárpás, 22 Octomvrie 1907.

(3049,1—1.) **Direcţiunea.**

Avis!

Aduc la cunoştinţa On. public **că am predat**

„Hotelul Central Nr. 1.“

tovarăşului meu de pănă acuma D-lui **Iosif Wyhanek.** Mulţumind pentru concursul dat, rog ca şi succesorul meu să fie sprijinit.

Cu toată stima

SZEGÖ ARPAD,

Str. Fântânei 25.

Referindumă la avisul de sus rog şi din partemi sprijinul On. public, asigurând **un serviciu solid şi preţuri convenabile.**

Cu toată stima

IOSIF WYHANEK,

[8047,3—2] **hotelier.**

Ce este

Nr. 3.

Kufeke

Cel mai probat şi recomandat de cele dintâiu autorităţi şi mii de medici practici din loc şi străinătate ca cel mai bun nutriment pentru **copii sănătoşi şi bolnavi de catar de stomac** şi **adolescenţi.** Este foarte nutritoare promovéză formarea **musculaturei** şi a **oaselor, regulează mistuirea** şi se capătă **ieftin.**

„Der Säugling“ broşură instructivă se capătă gratis în locurile de vânzare sau la **R. Kufeke, VIEN I.**

Publicaţiune.

Comisiunea orăşănească, autorizată cu conscrierea virilistilor, pentru a compune consemnarea orăşănească a virilişţilor pe anul 1908, îşi va ţinea şedinţa sa **Mercuri în 30 Octomvrie a. c. la 3 oare p. m.** în sala de şedinţe din casa sfatului.

Ori cine să poate prezenta înaiutea acestei comisii justificându-şi dreptul şi pretensiunea sa de a fi indus în consemnarea viriliştilor.

Brassó, în 25 Oct. 1907.

Comisia pentru conscrierea viriliştilor orăşănesci:

GRĂF,
preşedintele comisiei.

O moşie

comasată, situată în comitatul **Târnava-mare** în mărime de 154 jugăre, cu casă de locuit şi edificii economice **este de vânzare** sau **se dă în arândă.**

Tot acolo este de arândat **o livadie de 120 jugăre,** foarte potrivită de păşunat oile.

A se adresa la Administraţiunea „Gazetei“. 3037,4—6.

Deschidere de Restaurant.

Subscrisa am onoarea a aduce la cunoştinţa On. public, că am deschis în

Strada Porţii Nr. 60

în casele Ridely o

Hală de bere şi Restaurant.

Bucătărie excelentă, beuturi curate, serviciu cu atenţiune.

Se primesc **abonamente** în local şi în afară.

Odae pentru societăţi particulare stă la dispoziţie.

De o cercetare număroasă se roagă

per A. Szegő

Johanna Muntean (Gabel),

(3038,3—3.) ca conducătoare a Restaurantului.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui MUSCHONG din Baia Buziaş

— **modern instalat** — **afară de Kartel liferează prompt ori ce cantitate de**

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaş renumite în toată lumea, pentru fabricarea de apă gazoasă, cârciumarilor, şi alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial şi puţin spornic.

Serviciu demn de încredere şi conscienţios!

Apă minerală şi apă vindecătoare

în sticle de 1/1 şi 1/2 litre.

☞ Cu succes miraculos la suferinţe de inimă, rinichi şi băşică

Apă de masă de rangul întâiu!

Informaţii se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser Versandt in Buziásfürdö.

Adresa telegramelor: **MUSCHONG BUZIÁSFÜRDŐ.** — Inter. Telef. 18.

Din cauza desfacerei totale a proviziunilor nóstre din

ŞCOALELE DE POMI

FRIEDRICH GASPARI C°. în Mediaş (Ardeal)

oferim cu preţuri scăzute toate articolele din şcoalele noastre de pomi ca: **văratici, ernatici, tufe, de smeură, fragi,** diferiţi mărăcini pentru garduri, **Coriferi, trandafiri etc.**

Catalog cu preţuri la cerere să trimite gratis.

TIPOGRAFIA A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provědut cu cele mai bune mijlóce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posiţiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint şi colorî.	REGISTRE şi IMPRIMATE pentru tóte speciile de serviciuri.
CĂRŢI DE SCIINŢĂ, LITERATURĂ ŞI DIDACTICE	BILANŢURÎ.
STATUTE.	*Compturi, Adrese, Circulare, Scrisorî.*
FOI PERIODICE.	*Couverte, în tótă mărimea*
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, *INDUSTRIALE, de HOTELURI şi RESTAURANTE.*
PROGRAME ELEGANTE.	PREŢURI-CURENTE ŞI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ DUPĂ DORINŢĂ ŞI ÎN COLORÎ.	BILETE DE INMORMÊNTARI.
ANUNŢURÎ.	

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, îndĕrĕpt în curte. — Preţurile moderate. —** Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov!

Valabil din 1 Oct. st. n. 1907 şi până în 1 Maiu st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·31 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·06 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescî:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim. (Cl. I.)
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu-Bereczk şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Braşov la Zêrnescî (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·02 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·14 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·47 séra.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·51 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·28 min. séra.

Dela Bucurescî la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra. (Cl. I.)

Dela Bereczk-Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zêrnescî la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·34 séra.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.